

baptist.dk

2

2018

Singleliv - Samliv

[📷] Bjarne Nielsen

Indhold

– Singleliv - Samliv

3 I skal elske hinanden
– leder

4 Jeg er meget taknemlig for minderne
– om at være den efterladte

7 Bæbrejdelser kan ikke bruges til noget
– om det gode ægteskab

10 Drømmen brast
– om det brudte forhold

13 Handler det kun om ægteskab?
– hvad siger Bibelen?

16 Romantiske eller realistiske veje?
– om det enlige liv

18 Drømmen om den eneste ene lever endnu
– om at være ufrivillig single

20 Lad os tale noget mere om sex
– om det svære samtaleemne

22 Fars nye kone – mors nye mand
– hvad så med børnene?

24 Kærlighed på kursus
– om PREP

27 Præsterne på tur

27 Navne

28 Fællesskab er nøgleordet
– tanker om sommerstævnet

30 Jeg vil gøre en forskel
– Thai Hon Thin Tuep læser teologi

32 Børne- og ungdomsarbejdet er personbåret
– menighedsstafetten i Vrå

34 My Country Wept
– en fortælling fra Burundi

36 Om at skue hunden på hårene
– klumme

Udgivet af Baptistkirken i Danmark
Nummer 2, 2018 – 165. årgang

Redaktion

Hanne Kiel, ansvarshavende redaktør
tlf. 3190 8190, hanne_kiel@hotmail.com
Vibeke Dalsgaard, tlf. 2262 8839, sortebaervej5@gmail.com
Jamie Cunningham,
tlf. 6089 1441, jamielynn.cunningham@yahoo.com
Lone Møller-Hansen, tlf. 2347 4015, lone@baptistkirken.dk
Renathe Zimmermann,
tlf. 6165 2656, ivrezimmermann@gmail.com
Gitte Elleby Jørgensen, redaktionssekretær
tlf. 2299 0424, gitte@baptistkirken.dk

Oplæser og ansvarlig for lydudgaven på CD og hjemmeside:
Ole Engel

Grafisk design: Pedersen & Pedersen, Aarhus
Trykkeri: Jørn Thomsen Elbo
Oplag: 3.000

baptist.dk er Baptistkirken i Danmarks kirkeblad og kan sendes til alle med tilknytning til en baptistmenighed.
Artikler er ikke nødvendigvis udtryk for Baptistkirken i Danmarks eller redaktionens holdning. Idéer, artikelforslag og digitale billeder modtages gerne.

Udgivelsesdatoer og deadlines

Nr. 3: 7. juli. Deadline 7. maj
Nr. 4: 21. september. Deadline 30. juli
Nr. 5: 30. november. Deadline 1. oktober

Baptistkirken i Danmark
Sekretariatet
Lærdalsgade 7, st.tv., 2300 København S
Tlf. 3259 0708 – mandag-fredag kl. 9-12
E-mail: info@baptistkirken.dk
Hjemmeside: www.baptistkirken.dk

Henvendelse om adresseændring til din lokale menighed. Dødsfald og nye medlemmer indberettes til Sekretariatet. Bladet kan modtages som lydfiler på CD ved henvendelse til Sekretariatet.

baptist.dk kan også læses på www.baptist.dk.
Følg også bladet på Facebook

Gaver til *baptist.dk*: Kan indbetales på 3201 10042879 eller MobilePay 2299 6483 mærket »baptist.dk«. Gaver er fradragsberettigede efter gældende regler.

I skal elske hinanden

I Bibelen kan vi læse om kærligheden mellem Gud og mennesker og om kærligheden mellem mennesker. Bibelen beretter om den romantiske kærlighed, men beskriver også de udfordringer, vi kan opleve, når livet ikke forløber så smukt og enkelt, som i vores drømme.

[≡] Renathe Zimmermann

[📷] Bjarne Nielsen

Bladets tema: ›Samliv - singleliv‹ berører os alle. Vi lever alle i relationer i et bredt spektrum fra vidunderligt til smertefuldt, og vi vil i bladet møde dejlige mennesker, der har turdet lægge deres erfaringer frem til berigelse og eftertænksomhed.

Vi læser om parret, der har levet sammen i medgang og modgang i 58 år; kvinden med de bristede drømme om ægteskabet; den enlige, der lever alene som en konsekvens af et aktivt liv med arbejde og menighedsarbejde; og manden, der har bevaret håbet om at finde kvinden, han kan følges med på en ny foranderlig vej.

Konsekvensen af at elske en anden er at måtte miste, og vi kan også læse om, hvordan det er at måtte finde en ny retning mod nyt liv, hvor savnet til stadighed er en trofast følgesvend.

De svære overvejelser

Det kan være følsomt og tabubelagt at tale om den måde, vi lever på, og vi er ofte blufærdige omkring de svære oplevelser og de mere intime områder af samlivet. Her kan PREP-kurser, som er kommunikationskurser, der har eksisteret i 30 år, være en effektiv hjælp til forebyggelse af skadelige faktorer og til fremme af opbyggende elementer i parforholdet.

Desværre, kan man fristes til at sige, er der ikke kursuspligt inden ægteskab. Der er i Danmark for mange opløste familier, og det er forbundet med store udfordringer især for børnene. En artikel fra Børne-Telefonen hos *Børns Vilkår* beskriver børnenes vanskelige tanker og overvejelser, når det angår tabet af familien og de eventuelle nye partnere, som forældrene vælger. Artiklen kan måske give vejledning om, hvordan man kan være til stede for det ramte barn.

Lad bladet inspirere dig til samtale om de nære ting både i hjem og i kirke!

» Jeg har altid haft et lyst sind og rigtig mange interesser bl.a. maling, som jeg slapper meget af ved. «

Jeg er meget taknemlig for minderne

I 2009 blev Lis Bendt enke efter et langt ægteskab med Preben. De havde kendt hinanden siden de helt unge år, men det var alligevel for tidligt.

[≡] Pia Duebjerg Andersen

[📷] Kurt Bøgsted

»Vi blev kæresten på et førerstævne, men kendte hinanden fra Kristuskirken«, fortæller Lis. »Vi blev gift, da vi var 20 og 21 år. Vi var gået på efterløn og var seks år forinden flyttet ind i et lille rækkehus – her skulle vi blive gamle og nyde vores alderdom tæt på vores børn, børnebørn, menighed og gode venner. Desværre nåede Preben kun at være på efterløn et enkelt år, før han døde.

Preben havde haft det skidt et par dage. Vores egen læge kunne ikke finde noget, og det endte med, at han i forbindelse med en kontrol på hospitalet blev tilset på akutmodtagelsen. Han var selv kørt derud, for vi regnede jo ikke med, at det var noget alvorligt.

Preben ringede til mig et par gange i løbet af dagen, og da telefonen ringede tredje

gang, regnede jeg med, at det igen var Preben, der ville fortælle, at han nu enten var indlagt eller på vej hjem.

Men det var det ikke. Det var en læge, der fortalte, at Preben var død. Jeg troede simpelthen ikke på det, da han sagde det, og det blev ved med at være meget uvirkeligt, selv da jeg sammen med mine børn og børnebørn var på hospitalet for at se ham. Selvom det efterhånden er ni år siden, står den telefonsamtale med lægen stadig meget tydeligt i min hukommelse.

De næste uger var alt kaos i mit indre

»Jeg gik rundt som i en osteklokke – alting omkring mig fortsatte, og jeg fungerede også med alle de praktiske opgaver, man bare løser. Men jeg kunne slet ikke begribe det.

Mange af os frygter et langt sygeleje, og på mange måder er det jo »ønskedøden« bare at falde om. Men for dem, der står tilbage, er det rigtig hårdt, for vi nåede jo slet ikke at sige farvel.

Familie og venner omkring mig var også meget chokerede og kede af det – og opmærksomheden var næsten overvældende med masser af blomster, og det var faktisk lidt svært. Det er selvfølgelig dej-

» De næste uger var alt kaos i mit indre, og jeg gik rundt som i en osteklokke. «

ligt, at der var så mange andre, der holdt af Preben, men det kan godt være svært at rumme andres sorg og føle, at man skal trøste andre, når man selv er så ked af det.

Der var et par fra menigheden, der sendte en påskehilsen nogle måneder efter, og det var rigtig dejligt at få lov til at nyde en enkelt buket og samtidig vide, at der stadig var folk, der tænkte på mig.

Hvordan kommer man videre derfra?

»Jeg har altid haft et lyst sind og rigtig mange interesser bl.a. maling, som jeg slapper meget af ved – og så er jeg meget taknemlig for mit netværk i menigheden, i byen og også mine gamle skolekammerater, som jeg stadig ser og har kendt siden 1. klasse. Det er uvurderligt at have mennesker i mit liv, der også har kendt Preben, og som ikke er bange for at tale om ham.

Vi var bidragssekretærer, da Preben døde, og den opgave fortsatte jeg med, for kirken var og er jo stadig en stor del af

→ mit liv. Til gengæld var det rigtig svært, da jeg året efter deltog på sommerstævnet. Det var pludselig meget ensomt at være der, selvom der var mange mennesker, jeg kendte, og jeg var der sammen med gode venner. Det føltes forkert ikke at kunne dele oplevelserne med Preben.«

Når man dertil, hvor man finder fred i, at nu er man alene – og finder man mening med det hele igen?

»Der gik faktisk næsten halvandet år. En aften fik jeg pludselig frygtelige mavesmerter, og så gik det op for mig: »Jamen, han kommer jo ikke tilbage«, hvorefter jeg faldt i dyb søvn. Næste morgen føltes det næsten som en lettelse at være kommet til den erkendelse. Vi havde været sammen i næsten 43 år, og når man mister sin ægtefælle, føles det også som om, man mister en del af sig selv. Ole Lundegaard sagde i sin prædiken til bisættelsen, at det ikke altid handler om, hvor længe man lever, men om hvordan man har haft det, mens man levede – de ord tænker jeg tit på.

Vi var så heldige at få både børn og børnebørn, og heldigvis nåede vi også flere store rejser. I 2000 var vi på en fantastisk rejse til New Zealand sammen med et par gode venner, og da Preben lige var gået på efterløn, rejste vi fem uger til Australien, hvor vores søn, svigerdatter og barnebarn

» Da jeg var ung drømte jeg kun om at blive lykkelig, og det føler jeg, at jeg har været. «

boede. Alle de gode minder værner jeg om og er taknemlig for.

Jeg savner stadig Preben i det daglige: Hans omsorgsfuldhed, gode humør og evne til at opmuntre, når jeg har det skidt. Jeg har dog fundet en god ven, hvis selskab jeg nyder. Vi er gode til at rejse sammen, men det er jo alligevel ikke det samme.«

Kan du blive vred eller bitter over det, der har ramt dig?

»Nej aldrig – og heller ikke på Gud, for jeg har et ord, der følger mig: »For jeg er Herren din Gud, der griber din højre hånd og siger til dig: Frygt ikke, jeg hjælper dig«¹. Men jeg har det svært, hvis jeg hører ægtepar

småskændes. Så kan jeg godt finde på at sige, at de skal huske at sætte pris på dét, de har, for de er meget privilegerede stadig at have hinanden.

Da jeg var ung, drømte jeg kun om at blive lykkelig, og det føler jeg, at jeg har været. Rækkehuset er solgt, og jeg er flyttet i lejlighed tæt på min familie, menighed og gamle venner. Dørskiltet fra huset er fulgt med, og min vielsesring har jeg sammen med to andre ringe, jeg har fået af Preben, fået smeltet sammen til én ring. På den måde har jeg stadig Preben med mig i det daglige«.

1) Esajas' bog kap. 41, vers 13

Bebrejdelser kan ikke bruges til noget

En samtale med Rita og Torben Roulund om, hvad et godt ægteskab er, og hvordan man opnår det. Om det siger Rita: »De fleste mennesker får nogle lussinger. Vi har fået vores del!«

[≡] Bente Højris

[📷] Private

Torben og Rita er begge født i 1934. Torben i Odense og Rita i Århus. Torben har siden 12 årsalderen vidst, at han skulle til Afrika. Som et led i den plan valgte han lægestudiet. Rita gik i søndagsskole og blev spejder i Århus Baptistkirke. Da Torben flyttede til Århus pga. studierne, var Rita hurtig til at få øje på Torben. Hun fandt ham oprigtig, ærlig og troværdig. Torben var mere langsom i optrækket.

Rita kendte Torbens tanker angående Afrika, og derfor valgte hun både latin og fransk på aftenskole. Hun tog en sygeplejeuddannelse, og parret blev gift i 1960. Efter studier af tropemedicin i Belgien

rejste sygeplejerske Rita og læge Torben Roulund til Burundi med deres et år gamle søn Anders. Et mål, som Torben havde haft i 15 år, og som Rita havde indrettet sig efter, så snart hun lærte Torben at kende.

Udfordringer ved livet i Burundi

I Burundi blev Mette født. Hun var alvorligt syg fra fødslen. Hendes blod kunne

ikke størkne, og da hun var 8-9 måneder, måtte Torben akut rejse til Danmark med hende. Rita blev i Burundi med Anders. Det var en af de værste kriser i Rita og Torbens liv. Det tog seks uger for et brev at nå frem. Torben måtte tage nogle drastiske beslutninger,

som Rita pga. den langsomme kommunikation ikke kunne være med i.

Torben besluttede at lade Mette være hos hendes bedsteforældre, tæt på de danske sygehuse, mens Torben rejste tilbage til Burundi til Rita og Anders. I samtalen siger Torben: »Jeg kan godt forstå, at min beslutning om at lade Mette blive i Danmark og rejse alene ud til jer har set fuldstændig

→ tåbelig ud i dine øjne! Uanset hvad jeg gjorde, var det forkert!« Situationen var ikke holdbar, og familien rejste hjem for at være hos Mette, som døde knap tre år gammel. Den orlov strakte sig over tre år, og i løbet af den tid blev Peter og Hanne født.

Så rejste familien ud igen, og Rita og Torben planlagde en tredje periode efter en opfordring fra Baptistkirkens ledelse, men sådan kom det ikke til at gå! Den anden udsendelse sluttede nemlig brat i 1972 efter 3½ år: Det begyndte med, at alle unge blev beordret »i samfundstjeneste« hver lørdag formiddag. Så begyndte folk at forsvinde. Hutuer overfaldt tutsier i det sydlige Burundi. Tutsierne sad på militæret og nedkæmpede oprøret. Alle videregående skoler blev tømt for hutu-studerende. På høj efter høj blev mænd samlet og smidt op på ladet af lastbiler og kørt til massegravene.

Arresteret i Musema

Rita og Torben med Peter og Hanne prøvede at nå til Rwanda for at være sammen med Anders, der var på kostskole dér. Men der manglede angiveligt en påtegning i deres pas. Under næste tur til grænsen landede en militærhelikopter tæt på. Torben vidste, at det var ham, de var ude efter. Han blev beskyldt for at være stukket af fra de syge på hospitalet og beordret til at køre tilbage.

Senere kom en officer til Musema og arresterede Torben. Torben fastholdt, at han havde fået besked på at blive på hospi-

» Et mål, som Torben havde haft i 15 år, og som Rita havde indrettet sig efter, så snart hun lærte Torben at kende. «

talet, men da geværet blev afsikret, vidste de begge, at det var klogest, at Torben tog med. Anklagen lød på, at »han havde startet krigen«. I et døgn uden mad og drikke befandt han sig i en celle tæt ved torturkammeret med dets grusomme lyde. Torben fik ordre til at forlade landet. Rita fik en halv time til at pakke.

Familien blev genforenet med Anders i Bujumbura, og da de sad i luften på vej til Kigali, vidste de ikke, om det var sorg eller lettelse, de følte, ved at rejse hjem til Danmark.

Uenighed, afgørelse og ansvar

Prøv at beskrive noget, som I ser forskelligt på?

Torben nævner straks spørgsmålet, om familien skulle rejse ud igen eller ej. Det diskuterede de fra hvert sit synspunkt. Dernæst nævner Torben det nytestamentlige princip: Kvinden skal underordne sig manden, og manden skal elske sin hustru. Han forklarer, at det i hvert enkelt tilfælde er manden, der står for den endelige afgørelse og for ansvaret.

»Det har sparet os for mange skænderier. Der har ikke været en udtalt kon-

kurrence om at være den dominerende. Vi kender begge to situationen under en operation. Dér samarbejder mange, men kun én har ansvaret. Det ville også være utrygt at være passager i et fly, hvis det er uklart, hvem der har ansvaret for flyvningen. Det betyder ikke, at kaptajnen ikke lytter til besætningen, men kaptajnen har den endelige beslutning.«

»Vi kan slet ikke finde ud af at skændes«, siger Rita. »Man fortryder det efter fem minutter og har kun opnået at såre den, man elsker. Men vi kan diskutere!«

Et godt ægteskab

Hvordan opnår man det?

Svaret kommer prompte: »Bebredelser

» Vi kan slet ikke finde ud af at skændes«, siger Rita. »Men vi kan diskutere! «

kan ikke bruges til noget. Man skal lade være med at spørge: »Hvad får jeg ud af det her?« Spørg hellere: »Hvad vil han/hun blive glad for?« Og en ting mere, indskyder Torben: »Kærlighed og sex hører sammen. Det er vor tids ulykke, at man skiller de to ting ad.«

De svære oplevelser

Hvordan har I kunnet støtte og hjælpe hin-

anden i de meget hårde situationer, I har oplevet?

»Vi klarede det kun, fordi vi stod midt i det! Vi tacklede sorgen over Mettes død meget forskelligt. Man må lære at acceptere, at den anden reagerer anderledes end en selv.«

»Undertonen i det hele er kærlighed. Banalt og sandt,« lyder det fra Torben.

Drømmen brast

Jamie er vokset op i USA, i Midtvesten, i en dysfunktionel familie, men med en intakt Disney-drøm om den lykkelige familie. Med den drøm giftede hun sig med den danske kæreste, hun havde fået som udvekslingsstudent i Danmark. Men det blev ikke noget Disney-ægteskab. Her er hendes version af historien.

[] Lone Møller-Hansen

[] Unsplash - Daniel Tafjord

» Hun tog en universitetsuddannelse og blev gymnasielærer, men levede stadig som i et fængsel. «

» **M**in far var stort set ikke til stede i mit liv, så jeg var meget sulten efter accept. Min mand var den første, der havde sagt, at jeg var flot«. Sådan fortæller Jamie om den mand, hun forelskede sig i. Hun var taget hjem til USA for at få en uddannelse, men han kom og friede til hende i julen samme år. De blev gift allerede året efter, og hun tog med til Danmark. Bagklog siger hun, at hun måske lige så meget flygtede fra sin dysfunktionelle familie.

Han var overbevist ateist. Hun er troende – og har spurgt sig selv mange gange, hvorfor hun giftede sig med en ikke-kristen mand.

Social kontrol

Tilbage i Danmark blev hun udsat for stærk social kontrol. Skjult i »jeg elsker dig« forbød han hende at deltage i sociale arrangementer, da hun læste HF. De var meget fattige. Hun havde ikke adgang til deres bankkonti, »for det kan du ikke styre«, og undskyldningen var altid, at de ikke havde råd. Det var et meget ulige forhold, fordi hun var i Danmark på hans nåde. Der var sat penge ind på en konto som garanti for,

» **Psykisk terror betyder, at man drypvis forsvinder.** «

at han kunne forsørge hende.

Hun tog en universitetsuddannelse og blev gymnasielærer, men levede stadig som i et fængsel: »Jeg er meget intelligent og snotdum«, erklærer hun.

Samtidig var hun fundet ind i en baptistkirke og oplevede glæden ved det: »Jeg kunne bare mærke, at Helligånden var til stede. Men det var en kamp at komme af sted hver gang. Jeg er opdraget til, at man klæder sig ekstra pænt på, når man går i kirke. Jeg lagde make-up, og min mand sagde: »Hvem skal du score?«

Hvor vil du gå hen?

På et tidspunkt fik hendes mand job i Ungarn. Her oplevede hun en ny frihed, for han arbejdede meget og tjente mange penge, så for første gang kunne hun købe tøj til sig selv. Her opstod længslen efter at få et barn, skønt de havde aftalt, da de blev gift, at de ikke skulle have børn. Men han gav hende lov på den betingelse, at han ikke skulle have besvær med barnet.

Hun håbede, at han ville ændre sig, når barnet kom, men det skete ikke. Tilbage i Danmark blev hun mere og mere isoleret og stod alene med ansvaret for deres lille datter.

»Efter endnu en nedværdigende kommentar pakkede jeg min taske. Jeg vidste ikke, hvor jeg skulle tage hen. Heidi var ikke ret stor, og jeg var bange. For første gang blev han chokeret. Da jeg gik, sagde han kynisk: »Hvor vil du gå hen? Du har ingen steder at gå hen!« Jeg brød sammen, for han havde ret.«

En frygtelig mand

Jamie har set filmen »En frygtelig kvinde«. Der er en scene, som rammer hende hårdt: »Folk tror, det er overdrevet. Men det er det ikke. Psykisk terror betyder, at man drypvis forsvinder. Jeg var ved at brække mig under filmen.«

På et tidspunkt er det en aftale, at de skal i parterapi, have rengøringskone, og han skal hente Heidi i dagplejen en gang

» **Det var et meget ulige forhold, fordi hun var i Danmark på hans nåde.** «

om ugen – og de skal på ferie. Intet af det sker, og da det går op for hende, at de ikke skal på ferie, slår det klik. Sløret løftes. Hun ser, at han ikke elsker hende.

Da insisterer hun på, at hun vil til missionsstævne i Mariager.

Bagefter forlader hun ham: »Men det var skamfuldt at bryde ægteskabet. Et kæmpe nederlag. Jeg husker, jeg havde ondt i maven, da jeg skulle fortælle det i kirken. Skam, skam, skam. Jeg blev vildt overrasket, for reaktionen var tværtimod: »Hvorfor har du ikke gjort det noget før?«

Ikke at Jamies liv siden har været en dans på roser. I statsforvaltningen troede de ikke på hendes historie. Derfor har de delt forældremyndigheden 9-5. Og siden da har det været en konstant kamp.

Handicappet

Hun blev syg i 2011 – dvs. hun havde haft symptomer i mange år. En svulst i ryggen. Operation og halvsidet lammelse, kørestol – og afskedsbrev til Heidi, fordi der var stor risiko for, at hun ikke vågnede op efter narkosen. Hun har genvundet førligheden, men hun mistede sit job undervejs, og hele tiden lurer angsten for at miste Heidi og retten til ophold i Danmark.

Løfterigt billede

»Efter skilsmissen tør jeg komme i det kristne fællesskab, og mit kristne liv er blomstret op. På et sommerstævne oplevede jeg det som en befrielse, da de i »Healing Rooms« – et forbønssted, hvor man beder for bl.a. syge – bad og profeterede over mig. Hun fortalte, at hun så en lyshåret pige i en frodig have, og at pigen var beskyttet midt i det kaos, der var rundt om hende. Hun havde det godt, og jeg skulle ikke bekymre mig. Det syn har holdt mig oppe igennem hele processen.«

Hvad har du været mest ked af?

»Ikke at kunne give Heidi et stabilt familieliv, heller ikke i skilsmissen. Jeg har følt, at jeg har ført dysfunktionen fra min egen familie i USA videre, fordi jeg ikke har været i stand til at vælge en relation, der var god for mig. Og så har jeg følt mig som kvinden ved brønden¹. Den historie har fyldt mig med skam – indtil sidste gang, jeg hørte den. Da hørte jeg, at hun trods alt var budbringeren, så en hel by kom til tro!«

» Det var skamfuldt at bryde ægteskabet. Et kæmpe nederlag. «

Jamie Cunningham, 41 år:

- har boet i Danmark fra 1997
- har datteren Heidi, 12 år
- var gift med Heidis far i 11½ år

¹) Johannes-evangeliet kap. 4

Handler det kun om ægteskab?

Ved at læse Bibelens udsagn om kvinde og mand får man hurtigt det indtryk, at vi er skabt til ægteskab. Det er ikke godt for mennesket at være alene – og ægteskabet er Guds måde at ordne den udfordring på. Lidt senere hører vi om ægteskabets »skabelse«. Der står blandt andet: »Derfor forlader en mand sin far og mor og binder sig til sin hustru, og de bliver et kød.« Det gentager Jesus og siger samtidig, at det, Gud har sammenføjet, må et menneske ikke skille ad. Det er også omdrejningspunktet for Paulus, så Bibelen er rimelig klar angående ægteskabet.¹

[] Finn S. Basnov, præst i Holbæk Baptistmenighed

[] Unsplash - JL Franco, A Itaga, S Wongsu

» Der er ikke mange skriftord om at leve alene. «

1) 1. Mosebog kap. 2, vers 18 og 23-24;
Matthæusevangeliet kap. 19, vers 4-6;
Efeserbrevet kap. 5, vers 31

→ **»** At forlade sin far og sin mor handler om at gøre forholdet mellem mand og kvinde kendt. »At binde sig til sin hustru« drejer sig om at lære hinanden at kende, så man ved, hvad ens ægtefælle er og kan og ønsker. »At blive et kød« handler om den fysiske forening i samlejet. Gud har skabt os med en særlig seksualitet. Vi kan altid være sammen fysisk og ikke kun i særlige brunstperioder, fordi menneskebørn har brug for voksne i deres opvækst. Ved at lære hinanden at kende, ved at udnytte det fysiske begær, skaber man vigtige kærlighedsbånd mellem ægtefællerne.

Romantik, kærlighed – og ægteskab

Det forunderlige er, at Bibelen ikke nævner kærlighed direkte i forbindelse med ægte-

skab – i hvert fald ikke den romantiske kærlighed og forelskelse. Men vi hører om den: Om Jakob, der forelsker sig i Raket, og om David, der forelsker sig i Batseba.

Vi får mange ord om kærlighed i Højsangen, men ægteskabet er på Bibelens tid og op til slutningen af 1700-tallet en meget praktisk ordning. Man gifter sig for at knytte familier tættere sammen, skabe alliancer, holde det med sex indenfor trygge rammer, og så netop give børnene en sikker opvækst. Kærligheden og samhørighe-

den kunne godt vokse frem, men årsagen til ægteskabet var praktisk.

Netop de trygge rammer bruger Paulus bl.a. som en indrømmelse til dem, der vil giftes. Om ægteskabet siger Paulus, at en hustru ikke råder over sit eget legeme,

»» Vi kan ikke bruge Gud til at tvinge nogen ind i et forhold. Vi er sat fri af Jesus. **««**

» Ved at lære hinanden at kende, ved at udnytte det fysiske begær, skaber man vigtige kærlighedsbånd mellem ægtefællerne. «

men det gør hendes mand; og hendes mand råder heller ikke over sit legeme, men det gør hans hustru¹. De skal eje hinanden. Men i dag gør vi netop meget ud af, at ingen ejer den anden. Måske har Paulus en vigtig pointe her, for vi giver vel os selv helt og fuldt til hinanden med det »ja,« der siges i vielsesritualet?

At leve som single

Paulus skriver også om at være ugift. Der er ingen tvivl hos ham om, at det er bedst. Hvis du er ugift, bekymrer du dig om Kristus og det, han kalder dig til. Er du gift, vil du være bekymret for din ægtefælle og have knap så megen tid til Jesus².

Paulus skriver om ægteskab og om at være ugift, men han vil ikke dømmes dem, som vælger at blive gift. Egentlig er evnen til at leve som single en gave – ja, en tjeneste – og i nogle af de nådegave-tests, jeg har set de seneste 20 år, er cølibat faktisk en nådegave, fordi du ved at leve i cølibat kan tjene Gud mere intenst.

Men der er ikke mange skriftord om at leve alene. Paulus skriver om vigtigheden af at kunne leve uden at synde. Hvis du er dybt forelsket, hvis du begærer en anden,

så er det bedre for dig at være gift og bruge kærligheden fra Gud i fællesskab med den anden. Men prøv nu at leve alene for Gud, også selv om det kan være svært, når både samfundet omkring os og Bibelen taler så meget om at være to.

Utilfreds med at være single

Men du er måske utilfreds og tænker: »Ham Paulus, hvad ved han om parforhold?« En gammel vits handler om Karl, der bor ude på landet og går i samme kirke som den smukke Maria. En dag tager han mod til sig og siger: »Maria, Gud har fortalt mig, at vi to skal være et par!« Så kigger Maria på ham og siger: »Så har den gode Gud godt nok bundet dig en løgn på ærmet!«

Vi kan ikke bruge Gud til at tvinge nogen ind i et forhold. Vi er sat fri af Jesus. Men du kan bede om vejledning, hvis du er i tvivl om, hvorvidt du skal leve som single eller i et parforhold.

Om kærlighed

Når Jesus siger: »Dette byder jeg jer, at I skal elske hinanden«, så gælder dette kærlighedsbud alle, der tror og i troen har sagt ja til at følge Jesus³. Det er et bud både

» Bibelen nævner ikke kærlighed direkte i forbindelse med ægteskab. «

til singler og til ægtepar. Jesus anser ikke nogen for at have større værdi end andre. Han kalder os til at elske vores næste.

Når Paulus skriver om livet efter Guds vilje, er der ikke ét ord om ægteskab, men udelukkende ord om, hvordan vi skal leve kærligheden ud i vores liv⁴. Paulus har også skrevet de ord, der indgår i vielsesritualet: »Ifør jer da, som Guds udvalgte, hellige og elskede, inderlig barmhjertighed, godhed, ydmyghed, mildhed, tålmodighed. Bær over med hinanden og tilgiv hinanden, hvis den ene har noget at bebrejde den anden. Som Herren tilgav jer, skal også I gøre. Men over alt dette skal I iføre jer kærligheden, som er fuldkommenhedens bånd.«⁵

De ord gælder os alle – singler, ægtefolk, børn, unge og gamle. Lev i det, så vil du mærke Jesus' nærhed, uanset hvem du er.

1) 1. Korintherbrev kap. 7, vers 4

2) 1. Korintherbrev kap. 7, vers 32-34

3) Johannes-evangeliet kap. 15, vers 9-17 (især vers 17)

4) Romerbrevet kap. 12, vers 9-21

5) Kolossenserbrevet kap. 3, vers 12-14

Romantiske eller realistiske veje?

Ekkart Kindler er som det midterste barn af tre søskende vokset op i en gæstfri kernefamilie i baptistmenigheden i Augsburg i Tyskland. Han er ikke fulgt i sine forældres eller søskendes fodspor, hvad civilstatus angår, men han har været meget aktiv i de forskellige baptistmenigheder, som han har været tilknyttet.

[≡] Jamie Lynn Cunningham

[📷] Privat

»Jeg betegner ikke mig selv som ›single‹. Jeg plejer at sige: ›Jeg har ingen familie‹. Jeg bruger kun betegnelsen ›single‹ i formelle sammenhænge«, siger Ekkart om sin livsstil. Og han når frem til en forklaring: »At være single er ikke et bevidst valg, men nærmere en konsekvens af mine andre valg i livet – ikke som en munk, der vælger parforholdet fra«.

Gruppepres

Ekkart har aldrig valgt *ikke at gifte sig*, men heller ikke aktivt søgt ægteskabet som et mål i sig selv. Som ung var han medhjælper på et konferencecenter, hvor der bl.a. blev holdt singlekonferencer. Lagttagelserne af andre, der desperat søgte en kæreste,

gjorde ham bevidst om, at konferencer målrettet singler ikke var noget for ham. »Ægte kærlighed bør findes i gensidig respekt«, synes han, og han har en romantisk forestilling om, at det skal komme af sig selv. Lagttagelserne af singler og mange forskellige ægtepar førte tidligt til bevidsthed om, at et ægteskab forpligter til et ligeværdigt, gensidigt og dybt engagement, hvis det skal afspejle Guds kærlighed. Formentlig derfor har han lagt afstand mellem sig selv og begrebet ›single‹. Han ønskede ikke parforholdet som målestok for sit værd: »Jeg vil ikke presses til et parforhold. Jeg hader at blive presset sammen med nogen. Andre skal ikke bestemme over mig,« siger han bestemt.

Livets veje

På nuværende tidspunkt mener den realistiske akademiker, som altid har haft meget travlt med menigheden og sit arbejde, at et parforhold ikke umiddelbart

ligger i kortene. Derimod har livet uden familie givet ham nogle muligheder, som han ellers ikke ville have haft – fx at bo i Danmark de sidste ti år og hjælpe til i kirken, uden at det går ud over andre. Han er meget glad for at kunne træde til uden at bekymre sig om, hvorvidt det går ud over andre. Han mener, det muligvis var grundlaget for Paulus' opfordring til sine menigheder om at forblive ugift.

Singlers ansvar

»Jeg minder af og til min mor om, at min far har prædiket om, at Paulus understreger, at det er vigtigt, at en menighed har nogle, som er ugifte og uden familie. For selv om min far har det fint med, at jeg ikke har en familie, kunne min mor godt tænke sig, at jeg bliver gift og tilføjer et par børnebørn!« Sådan fortæller Ekkart om sine forældre, der tog sig meget af menighedens singler ved højtiderne.

Dernæst kommer den milde mand med et forsigtigt bud på den accept af singler, som Ekkart selv oplever i menigheden: »Jeg tror, menigheden er meget glad for én uden familie, for det er noget mere enkelt. Der er meget store forventninger til dem på 35-45 år, og de har travlt med at være familie.« Hvis Ekkart har noget at give videre, er

» Et ægteskab forpligter til et ligeværdigt, gensidigt og dybt engagement, hvis det skal afspejle Guds kærlighed. «

» Singler skal selv tage ansvar for at finde en vennekreds og arbejde aktivt på det. «

den indsigt, han fik, da han flyttede væk fra sin hjem-menighed: »Singler skal ikke forvente, at andre bekymrer sig om dem og tager sig af dem, fx til jul. En familie skal have lov til at kredse om familien. Singler skal selv tage ansvar for at finde en vennekreds og arbejde aktivt på det.«

Opgør med kassetænkning

Livet uden kone og børn er ikke altid en dans på roser, men Ekkart er meget bevidst om sit værd i Guds øjne – med eller uden familie: »Mit værd kommer fra Gud, ikke fra mit arbejde eller fra andre. Den selvforståelse skal jeg også minde mig selv om og kæmpe mig tilbage til, når arbejdet eller menighedslivet ikke lykkes. Problemet i vores tid er ikke de roller, vi udfylder som mand, kone eller single, men værdien, som vi mennesker tillægger dem.«

Drømmen om den eneste ene lever endnu

Når Søren kommer hjem fra en spejderweekend, kan det godt være, at det roder i baggangen i 14 dage: »Det generer jo ikke andre end mig«, siger single-manden. Men han kunne godt drømme om, at der var én, det ville genere.

[≡] Lone Møller-Hansen

[🔒] Private

Søren Agerdal er 37 år. Han er nok typisk vendelbo. Han har kun haft ét job foruden det, han har nu i tømmerhandlen. Og her har han været foreløbig 11 år. Han har lige taget stort kørekort efter EU-standard, så han kan køre det gods, han pakker på lageret. Ikke at han kunne tænke sig at blive lastbilchauffør. Faktisk er han glad for sit job, »men det er lidt rart ikke at være bundet til lageret«, som han siger.

Han kunne ikke drømme om at flytte væk fra Nordjylland. Han synes, at tempoet er lidt højt i København, når han gæster familie og venner der. Han har hus i Sæsing, hvor hans kirke har bygget et stort kirkecenter. Der er kun 70 husstande i byen, og han og hans søster er altså ejere

» Søren synes, at de, der er gift, sætter for lidt pris på ægteskabet. «

af hvert sit af disse huse. Nu er hun ganske vist på Grønland. Den udlængsel har Søren ikke!

Og så er han single.

Ikke helt selvalgt, for han har haft én kæreste – for 15 år siden. Og han husker da, hvor dejligt det var at være forelsket. Og han længes efter at have én, man kunne komme hjem til, tage på ferie med og købe gaver til. Men siden da har det ikke lige flasket sig: »Jeg føler mig ikke ensom. Jeg har en dejlig familie, mine forældre og en søster, der også er single, og mange venner. Jeg har altid været glad for at være spejder. Der er ikke mange kristne piger, der er alene,« lyder hans erfaring.

Jeg har hørt det modsatte, at der er mangel på kristne single-mænd ...

»Ikke lige dér, hvor jeg kommer. Men jeg har heller ikke været parat til det med net-dating. Så desperat er jeg ikke,« fortæller han.

Lavt selvværd

»Noget i mig siger, at det ikke lige er mig, der får en kæreste. Måske har jeg et lavt selvværd. Det har jeg ikke tænkt på før, men nu du spørger... – Når jeg ser en sød pige, er jeg i tvivl om, hvordan jeg skal gribe sagen an, og så er der en anden, der spiller op. Måske jeg skal til at turde mere?«

Søren synes, at de, der er gift, sætter for lidt pris på ægteskabet: »Jeg har venner, der siger, at jeg er heldig. Men jeg synes, de er heldige. Familielivet er noget fantastisk. Nogen at dele hverdagen med og have oplevelser sammen med. Jeg har en god ven, men han har ikke altid råd til at tage på ferie, og jeg tager ikke afsted alene. Så bliver jeg hellere herhjemme.«

Ikke så mange tilbud

Søren er kommet i baptistkirken hele sit liv, fra dengang det hed Østervrå Baptistmenighed: »Der var ikke lige nogen på min alder. De, der var ældre, var allerede gift eller havde kærester, da jeg var teenager. Jeg er fra den årgang, hvor vi gik fra årsmøder til missionsstævner. Vi havde ikke så mange tilbud. I dag er vi meget bedre til at få de unge afsted, så de møder andre unge. Ikke kun baptister, også på tværs af kirker. Det gør vi også heroppe. Og så er det vigtigt med lidt ældre rollemodeller i kirkerne, som også kan lære de unge om det respektfulde forhold til det andet køn.«

» Jeg har ikke været parat til det med net-dating. Så desperat er jeg ikke. «

Handy-mand

Søren er handy-mand, der selv har bygget flere af sine møbler. Også kirken har glæde af hans hånddelag. Ud over, at han styrer power-point, er han med til at lave kirkens meget kreative udsmykning. Sidste sommer var det et ishus, der stod på scenen.

»Da jeg var teenager, ville jeg 100 pct. have en kristen pige. De senere år har jeg tænkt, at hun i hvert fald skulle acceptere, at jeg kommer i en kirke og er aktiv, for det er der, mine venner er.

Jeg vil ikke skrotte alt det til fordel for en kvinde.«

»Man kan godt grine af drømmen om villa, volvo og vovhund. Jeg har hus og bil, men ingen hund. Det har jeg ikke tid til, når jeg er alene.« På spørgsmålet, om han fylder sit liv med spejleri og meget andet i savnet af en kæreste eller kone, siger han tøvende: »Jae, måske?«

Børn?

Søren har også en længsel efter at få børn, men er ved at komme til et punkt, hvor han er ved at acceptere, at det måske ikke bliver: »Jeg er ikke skræmt af tanken om at få en »pakkelsejning« (en kvinde med børn). Men jeg er meget bevidst om, at jeg ikke vil være en del af mudderkastning. Det skal være en afklaret situation – for børnenes skyld skal de stadig have det godt med hinanden.«

Hvad går man så efter som 37-årig single-mand?

»Ja, det er gået op for mig, at smag og behag er forskellig. En ven og jeg var til koncert med *Skywalk* i Strandby, og så sagde han: »Se den smukke pige dér!« Jeg kunne ikke lige se hende, og det viste sig, at hun var en kraftig pige. Hun så da sød ud, men ikke lige min smag! Udseende er ikke vigtigt, men man går nok ubevidst efter noget bestemt. Noget med udstråling.«

Kanterne

Hvad så, hvis du ikke finder hende?

»Jeg har aldrig været så desperat, at jeg har været på jagt. Jeg er blevet bedre til at komme i nye cirkler. Jeg var på *Sommer Oase* sidste år, og jeg boede ikke i single-gaden! Men det giver da et stik i hjertet, når jeg ser et nyforelsket par.«

»Der findes andre gode ting i livet. Jeg kan godt lide at glæde andre, fx min netværksgruppe. Så laver jeg en udflugt, hvor vi sejler i kano og lader telefonen være derhjemme. Jeg kan godt leve og have det godt med andre ting i livet. Skulle hun dukke op, er der nok nogle kanter, der skal slibes af, lidt dovenskab herhjemme. Jeg gør ikke rent hver uge – og vi skal være to om at sammensætte et hjem. – Så kender du en pige, der vil flytte til Nordjylland?«

Lad os tale noget mere om sex

Maria og Kasper Klarskov har været gift i snart 10 år og har tre børn. Vi har bedt dem om sammen at reflektere over, hvordan deres syn på sex har forandret sig fra de var teenagere, igennem ungdoms- og kærestetid og ind i ægteskab og forældreskab.

[☰] Maria og Kasper Klarskov

[🔒] Private

Sex. Vi taler ikke meget om det. Lidt med hinanden – selvfølgelig, fristes man til at tilføje, når vi nu er hinandens seksuelle partnere, men det har taget tid at lære. Og mod. Det er – for os – ikke særligt naturligt at tale om sex. Jo, vi kan sagtens snakke om, hvad sex er, og hvordan børn bliver til. Som forældre oplever vi i tide og utide at blive sat i situationer, hvor de temaer dukker op. Så at tale om mekanikken i sex falder os ikke svært. Men at tale om vores sexliv. Det er en ganske anden sag.

Vi har aldrig rigtig lært at tale om vores personlige sexliv. Og slet ikke i en kirkelig kontekst. De kristne teenagelejre og efterskoler, vi har været på, har ellers ofte opmuntret os til at tale om vores personlige liv. Det er, som om vi mere lærte at tale om vores personlige bønsliv, familieliv og kirkeliv end vores sexliv. Måske var det, fordi teenagere ikke skal have et sexliv. Afholdenhed var altid udgangspunktet for samtaler

» At sex er en smuk oplevelse mellem to mennesker, er jo det sexliv, vi ønsker os, men vi har i hvert fald måttet øve os for at opleve den skønhed. «

» Vi har aldrig rigtig lært at tale om vores personlige sexliv. Og slet ikke i en kirkelig kontekst. «

om sex. Sex hører til i ægteskabet. Punktum. Så behøver vi ikke tale mere om det.

Sex blev ellers italesat meget fint

Gud har skabt mennesket – også med krop og lyst. Sex er godt og smukt, hvis det sker sammen med den, man er gift med. Set i bakspejlet kom snakken om sex dog altid meget hurtigt til at handle om, hvordan vi skulle passe på, at sex ikke blev grimt og forkert.

Det sprog for sex, som vi blev givet i vores teenageår, kom til at bygge på idealer. At vi er skabt præcis, som vi skal være, elskede og værdifulde, er jo det selvbillede, vi ønsker os, men ikke altid ejer. At sex er en smuk oplevelse mellem to mennesker, er jo det sexliv, vi ønsker os, men vi har i hvert fald måttet øve os for at opleve den skønhed.

At sex udleveres i et trygt, kærligt og respektfuldt forhold, er jo sådan, vi ønsker det, men nogle gange kommer vi til – også i et ægteskab – at overskride hinandens grænser. Det er misforstået, når idealet om afholdenhed afholder os fra at tale om, hvordan sex i virkeligheden er – især med teenagere og unge.

Seksuel afholdenhed

Som teenagere og unge voksne var vi begge helt afklarede: Seksuel afholdenhed var vejen frem for os. Vi ville vente med sex

til ægteskabet, men da vi havde besluttet at gifte os, faldt standhaftigheden dramatisk. Det var en spændende, skøn, ny side af livet, som viste sig, i og med at de seksuelle oplevelser rykkede mere og mere fra fantasiens verden og ind i virkeligheden.

Vi oplevede nye følelser, som gav os sommerfugle i maven, men som var meget svære at tale om, fordi det sprog, vi havde for sex, var tæt forbundet med skam. Vi oplevede, at bare det at føle lyst blev skamfuldt, fordi det potentielt truede vores beslutning om at være afholdende. Vi tænker stadig, at seksuel afholdenhed er et godt valg for teenagere. Bl.a. fordi det tit er svært at være teenageforældre.

At tale om sex

Vi forsøger, når vi taler med mennesker om

sex og samliv, at omfavne hele dem, sådan som Gud omfavner hele dem, så intet er skamfuldt at tale om. Og vi mener, at alle mennesker bør passe på sig selv og dem, de elsker – også når det kommer til sex.

Det betyder for os især, at vi øver os i at tale om vores seksuelle oplevelser, følelser og tanker for at komme skammen til livs. Sex er naturligt og godt, og de seksuelle impulser er ofte overrumplende og ukontrollerbare. Det gør dem ikke forkerte, men faktisk endnu vigtigere at lære at tale om. Måske især i en tid, hvor vi konstant bliver konfronteret med sex i alle afskygninger, så er det vigtigste, vi som kirke kan lære vores teenagere og unge om sex, at det er noget, vi taler om.

Fars nye kone – mors nye mand

Der er mange følelser i spil hos et barn, når en ny partner kommer ind i billedet efter et samlivsbrud. Derfor skal man give det tid. Det viser erfaringerne fra BørneTelefonen hos Børns Vilkår.

[≡] Camilla Terndrup

[📷] Unsplash - J Ferlic, JM Kuznietsov

Det er altid en stor sorg for et barn, når familien brydes op. Når mor eller far får en ny partner, bliver nogle børn lettede og glade, mens det for mange børn er den ultimative ende på håbet om, at deres forældre finder sammen igen. Derfor kan barnet også reagere på mange forskellige måder, når der træder en ny voksen ind i familien.

Nogle børn vil møde den nye partner med nysgerrighed og interesse, men mange vil opleve, at nogen prøver at udkonkurrere den anden forælder. Derfor lægger børn nogle gange afstand til den nye partner, bliver kedede af det eller vrede.

I nogle familier oplever man, at det er den ene forælder, der finder en ny partner, og at enten mor eller far står alene tilbage. Det kan for nogle børn medføre indre konflikter, fordi de gerne vil se begge parter være glade og stå i en lige situation.

» Barnet har ikke selv bedt om en ny forælder. «

Små skridt

Hos BørneTelefonen er der samtaler med børn, som oplever, at den ene eller begge forældre har fundet en ny partner. Børnene ringer, fordi de har brug for et godt råd om, hvordan de skal håndtere deres følelser.

Det er ofte en mærkelig situation for barnet. Det kan være svært at se sin ene forælder være kærlig over for en anden voksen, og det kan være en underlig oplevelse, når der sidder en ny voksen på forsædet af bilen, når man skal på ferie. Derfor er det vigtigt, at man som voksen tager det stille og roligt, når man introducerer en ny kæreste for sine børn, så børnene har tid til at vænne sig til den nye situation.

I nogle skilsmissefamilier er situationen, at forældrene er gået fra hinanden, fordi den ene part har fundet en ny partner, som flytter ind nærmest med det samme. Nogle gange er der også nye børn involveret, og det betyder, at to familier skal sammenlægges på et tidspunkt, hvor børnene er i sorg over at miste den familie, de kendte. Derfor skal man være opmærksom på ikke at forcere noget, selvom man som voksen er parat til at starte forfra med sin nye partner og hans eller hendes børn.

At være ny i familien

Ligesom det kan være svært for barnet, at der kommer en ny voksen ind i fami-

» En ny partner er den ultimative ende på håbet om, at deres forældre finder sammen igen. «

lien, kan det også være svært for den nye voksne at finde ud af, hvilken rolle man skal indtage over for børnene. På BørneTelefonen fortæller mange børn, at de synes, det er svært, når den nye partner opdrager eller indfører sine egne regler i hjemmet. Derfor kan det være en god idé, at den nye voksne i familien vender beslutningerne med forælderen, inden man tager dem på egen hånd.

Barnet har ikke selv bedt om en ny forælder, og derfor kan det være en løsning, at man i stedet forsøger at blive en ny god ven med barnet. Vis interesse for barnets liv, tal med barnet og tag det stille og roligt.

» To familier skal sammenlægges på et tidspunkt, hvor børnene er i sorg over at miste den familie, de kendte. «

Tid og plads er centralt

Det tager tid for barnet at vænne sig til, at der er en ny partner inde i billedet. Derfor råder Børns Vilkår til, at man giver plads til barnets følelser – også de negative. Man skal som forælder huske på, at barnet ikke selv har valgt den nye familie, og derfor er der også stor sandsynlighed for, at barnet ikke ønsker at være sammen med den nye partner hele tiden. For de fleste børn er det af meget stor betydning, at man har noget kvalitetstid alene med sin biologiske forælder, så det er vigtigt, at man giver plads til det.

Camilla Terndrup

- børnefaglig konsulent i Børns Vilkår
- rådgiver på BørneTelefonen og ForældreTelefonen

Børns Vilkår

- privat humanitær organisation, stiftet 1977
- har fokus på omsorgssvigt, mobning og skilsmisse
- driver BørneTelefonen med 35.000 samtaler om året, ForældreTelefonen, FagTelefonen og SkoleTjenesten
- arbejder politisk for børns vilkår og rettigheder
- støt arbejdet med 100 kr. ved at sende en sms med teksten ›Støt‹ til 1220 eller gå ind på www.bornsvilkar.dk og vælg fra forsidens, hvor meget du vil støtte med
- se mere på www.bornsvilkar.dk

Kærlighed på kursus

Luften emmer af forventning og lidt nervøsitet: »Hvad er det for noget, vi har meldt os til?« Scenen er et PREP kommunikationskursus for par. Center for Familieudvikling har gennem ti år udbudt PREP-kurser. Konceptet er mere end 30 år gammelt. Det er enkelt og har vundet international anerkendelse. Målet er at forebygge de faktorer, vi ved, skader forholdet og at fremme de faktorer, der opbygger forholdet. Amerikanske forskere har dokumenteret den gode effekt.

[≡] Christina Ditt

[📷] Center for Familieudvikling

» Mange parforholdsproblemer opstår, fordi man begynder at placere problemet inde i partneren. «

Steen, den ene underviser, sætter scenen: »Når vi gifter os, lover vi hinanden at elske og ære i medgang og i modgang. Men hvad med i tomgang?« En befriende latter tager begynder-nervøsiteten ud af lokalet. Steen fortsætter: »De næste to dage bliver I præsenteret for en bred vifte af redskaber, der kan styrke jeres kommunikation og kontakt til hinanden ...«. Og så kommer de forløsende ord: »... det er ikke meningen, at I skal dele jeres problemer med de andre deltagere. Det er bare jer to, der skal træne de metoder, vi giver jer i kurset gennem en række parsamtaler ...«.

Pyh...! Formen er en afveksling mellem oplæg, individuelle tænkepauser, parsamtaler og filmklip, rollespil og små øvelser. På programmet er temaer som tryghed, kommunikation, problemafklaring, sex og forsoning.

Styrtebad mod fejlfinder

En time senere summer lokalet af snak. Parrene har fået til opgave at tænke på deres første tid sammen og give hinanden et brusebad i gode minder. Det er en aktiv del af PREP at fokusere på parrets styrker. Mange parforholdsproblemer opstår, fordi

man begynder at placere problemet inde i partneren – »hvis bare min partner var anderledes«. Den fejlfindermentalitet kan gribe om sig og underminere et forhold. At genbesøge de gyldne stunder hjælper parrene med at få øje på deres ressourcer. Det er en effektiv modgift.

Rollespil og hverdagsskærmydsler

»WHAT? Beskylder du mig for at være præmenstruel!« siger Josephine, den anden underviser. »OM du er!« svarer Steen ophidset. »Du kommer da også til at ligne din mor mere og mere...!« Efter et minut med flere fyrige udvekslinger, vender Josephine om på hælen og udvandr.

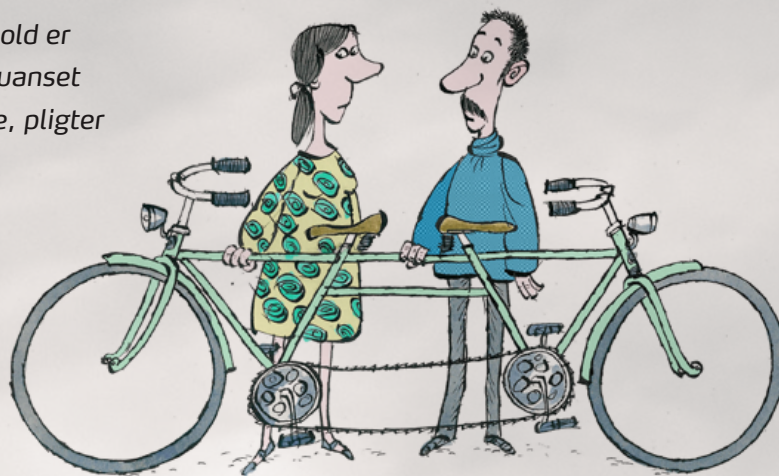
» Parrene får strategier til at stoppe deres konflikter. «

Deltagerne ler og genkender. De er ved at lære om de faresignaler, som skal holdes i ave, så forholdet ikke tager skade. Pludselig er det ikke så unormalt, hvis bølgerne går højt i egne samtalekøkkener. Parrene får strategier til at stoppe deres konflikter og kommunikationsværktøj til at tale om dem – i fredstid!

Center for Familieudvikling tilbyder

- par-terapeutiske samtaler
- par-tjek: to forebyggende samtaler, hvor man får en statusrapport på sit forholds styrker og bekymringsområder og får redskaber til at reducere bekymringsområderne
- par-kurser mange gange årligt i Aarhus og København; nogle kommuner tilbyder kurserne gratis som en del af deres familieindsats
- uddannelse og certificering af fagfolk til at udbyde PREP-kurser eller Par-tjek
- en uafhængig nonprofit organisation
- forsknings samarbejde med Aarhus Universitet
- læs mere på www.familieudvikling.dk

» En genganger i mange forhold er »strammeren« og »slapperen« – uanset om det gælder børneopdragelse, pligter eller økonomi. ««

➔ På besøg i dobbeltsengen

Sex er stadig et af de mest tabuiserede emner blandt par, og det at give viden om sex er forløsende. Alle evalueringer af vores PREP-kurser viser, at det er et af de temaer, parrene profiterer stort af. Seksuel trivsel og parforholdstrivsel er nært sammenhængende, så temaet er vigtigt. Den efterfølgende parsamtale bliver for nogle den allerførste gang, de i det hele taget taler om sex. For andre er det første gang, de taler om sex på en konstruktiv måde, fri for kritik og bebrejdelser.

Gennemsigtige undervisere

Underviserne på kurset anvender situationer fra deres eget liv for at give deltagerne materiale at spejle sig i: »Min mand og jeg kan ikke blive enige om det med økonomi. Han synes, vi skal spare op, og han tjekker sin konto, som andre tjekker de sociale medier. Jeg synes, vi skal få noget ud af

» Seksuel trivsel og parforholdstrivsel er nært sammenhængende, så temaet er vigtigt. ««

vores midler, mens vi har dem, og børnene er små. Hvor svært kan det være? Den konflikt har vi nu genspillet i syv år.«

En genganger i mange forhold er »strammeren« og »slapperen« – uanset om det gælder børneopdragelse, pligter eller økonomi. Parrene lærer om de samspilmønstre, vi låses fast i, når der går kamp i kommunikationen. Accept af personlige forskelle og værdier er afgørende for et godt forhold.

Hvad er par-hjælp for en størrelse?

Forskningen viser, at par i gennemsnit søger hjælp seks år efter, at deres problemer opstod. Mange par véd ikke, at der findes dokumenterede metoder at bekæmpe parforholdsproblemer med. PREP er på linje med Par-tjek en del af paletten. Det kan ikke erstatte parterapi for det kriseramte par, men det er et godt valg, hvis

alternativet er ikke at gøre noget. Her møder man fagfolk, der arbejder med par, og får et godt indblik i, at der er redskaber, håb og masser at stille op.

Netop håb er en gennemgående kommentar i de evalueringer, vi samler ind ved kursets afslutning. »Da vi kom, troede vi, at vi skulle skilles. Vi har fået nyt mod på at arbejde med vores kommunikation. Tak!«

Christina Ditlevsen

- Psykolog, specialist i psykoterapi og certificeret parterapeut, arbejder ved Center for Familieudvikling i Aarhus

Præsterne på tur

Dette års Præstekonvent går til Amsterdam fra d. 29. april til d. 3. maj. Præstekonventet er præsternes nationale samling, hvor der er tid både til kollegialt fællesskab, inspiration og efteruddannelse. For nogle år siden flyttede det internationale baptistiske teologiske seminarium (IBTS) fra Prag til Amsterdam for at blive en

del af Baptisternes Hus – et fælles sted for europæiske baptister.

I dag arbejder IBTS tæt sammen med de hollandske baptister og Amsterdam Frie Universitet. Nogle husker måske Teun van der Leer, der er rektor for baptisternes seminarium i Holland, fra hans undervisning på Sommerstævnet sidste år. Amsterdam er en

betydningsfuld by i baptisternes historie, da den første baptistkirke blev grundlagt i byen i 1607. Vores præster skal deltage i undervisning på IBTS og besøge nogle af de historiske steder i byen. Desuden skal de se nogle nye spændende menighedsplantninger, der forsøger at kommunikere evangeliet i det 21. århundrede.

Døbt

Sæsing

10.12.2017:

Julie Sættrup, f. 21.06.2004

Julia Helena Wolstrup Pedersen, f. 13.06.2004

Vrå

07.01.2018:

Akbar Aliowlad, f. 22.05.1985

Avin Kamravaei, f. 21.09.1988

Falah Saleh Mahmoud, f. 06.06.1992

Nazanin Hossainpoor, f. 24.01.1998

Optaget

Frederikshavn

26.11.2017:

Mark Rødkær, f. 15.03.1985

Hjørring

05.02.2018:

Gunhild Kristensen, født 20.07.1934

Odense

14.01.2018:

Patricia Morales Canchola, f. 29.05.1965,

døbt 05.04.2009 i Mexico

Døde

Hjørring

Svenne Madsen, født 02.06.1927,

døbt 19.03.1944 i Aalborg, døde 01.03.2018

Nørresundby-Vodskov

Ruth Snebang, født 24.08.1927,

døbt 02.08.1942 i Hals, døde 18.11.2017

Roskilde

Annie Kirscher Nielsen, født 05.04.1946,

døbt 01.01.1962 i Fredskirken, døde 18.12.2017

Idriz Højrizi født 25.05.1935,

døbt 15.10.1962, døde 24.02.2018

Sæby

Vivva Laany Jensen, født 24.06.1931,

døbt 13.07.1947 i Brovst, døde 02.02.2018

Vaarst

Anna Marie Eriksen, f. Jensen, født 19.09.1917,

døbt 12.07.1936 i Vaarst, døde 20.12.2017

Østervrå

Emma Karoline Nielsen f. 04.01.1928,

døbt 10.05.1942 i Østervrå, døde 10.01.2018

Krista Marie Christensen, f. 22.06.1924,

døbt 08.09.1940 i Sæby, døde 18.01.2018

Karmelkirken, Aalborg

Elly Thomsen, født 14.12.1921,

døbt 08.03.1964, døde 15.02.2018

William Nielsen, født 30.08.1921,

døbt 13.06.1948, døde 20.02.2018

Fællesskab er nøgleordet

Uge 30 danner igen i år ramme om sommerstævnet for Baptistkirken og Missionsforbundet på Efterskolen Lindenberg ved Borrevejle Vig. Programmet er kommet ud i menighederne, og det er nu, I skal tilmelde jer.

[≡] Lone Møller-Hansen

[📷] Arkiv

Vi har bedt to veteraner om at fortælle, hvorfor de tager på sommerstævne. Lars Midtgaard er med i programudvalget, så hans deltagelse er selvskrevet. Lotte Holm Boeriis har stået med ansvar for fx maden i årevis. I år er hun mere på frihjul. Hør, hvad de glæder sig til.

Lars Midtgaard fortæller:

Der er flere grunde til, at jeg igen i år glæder mig til sommerstævnet på Lindenberg i uge 30. For det første er der ikke ret mange anledninger gennem et år, som helt naturligt indkalder hele den danske »baptist-familie« til fællesskab. Faktisk kan jeg ikke

komme i tanke om ret meget andet end netop stævnet! Derfor er det vigtigt at være med – for at styrke fællesskabet på tværs af alle aldre og vores oplevelse af en fælles identitet.

Bedre sammen

Her er det ikke bare fodboldlandsholdet, der er »en del af noget større«. Og at det sker sammen med vores venner i Missionsforbundet, gør det blot endnu bedre og stærkere. Sommerstævnet er blevet stærkere og endnu bedre, efter det er blevet til et fælles sommerstævne for to kirker. Sammen kan vi noget i forhold til sådan

» Vores sommerstævne er blevet stærkere og endnu bedre, efter det er blevet til et fælles sommerstævne for to kirker. «

et stævne, som vi kan gøre alene, tror jeg. Og så glæder jeg mig naturligvis til en uge med masser af god undervisning, lovsang og allermest oplevelsen af Guds nærvær! Jeg ser frem til både Scot McKnight og Chris Simmons undervisning og mange af de andre spændende underviseres inspiration!

Af sted som menighed

Jeg glæder mig også til at være sammen med mennesker fra min egen menighed gennem sådan en uge. For selvom det er vigtigt at mødes med både kendte og nye ansigter fra hele landet, så er det også vigtigt, at menigheden kommer af sted sammen og får en fælles oplevelse! Det giver mulighed for et fællesskab og gode snakke gennem ugen, som man måske ikke får i samme grad i det daglige.

Så der er rigtig mange gode grunde til at opfordre DIG og DIN MENIGHED til at komme med på sommerstævnet på Lindeneborg! Vi ses!

Lotte Holm Boeriis fortæller:

I år samles vi om temaet »GenOpdag de gode nyheder«. Jeg glæder mig til en uge med lovsang, forkyndelse, musik og ikke mindst fællesskab. Fællesskab med brødre og søstre fra andre menigheder

» Sommerstævnet er for mig årets højdepunkt, og det er det for hele familien. «

og trosfællesskaber. Jeg glæder mig til at høre Scot McKnight fra USA og hans budskab om genopdagelse af evangeliet. Og ikke mindst Rachel Turner, som er en fantastisk formidler af evangeliet til børnefamilier.

Evangeliet er altid det samme, men måden, det præsenteres på, forandrer sig med tiden. Det handler om at være relevant som kirke og være tilstede, hvor mennesker befinder sig. En kirke med liv fornyer sig og er fyldt med mennesker, der interesserer sig for andre end sig selv. Det udtrykker de gennem inspiration og kreativitet. Det er mit ønske, at vi som kirke må få en inspirerende uge, hvor vi bliver fyldt op til at møde mennesker på vores vej med Guds kærlighed.

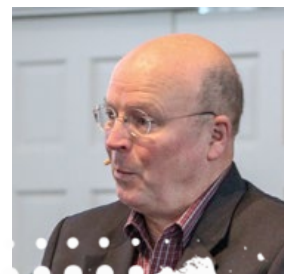
Rachel Turner

Chris Simmons

Scot McKnight

I må gerne tage sydpå

I mange år – faktisk alle de år, jeg har deltaget på stævnet – har jeg faret rundt og løst forskellige opgaver, men nu kan jeg efter 17 år nyde et stævne med undervisning, lovsang og aftenmøder. Jeg glæder mig til at blive fyldt op, og jeg glæder mig til at møde DIG.

Sommerstævnet er for mig årets højdepunkt, og det er det for hele familien. For år tilbage spurgte vi børnene, om de ville en tur sydpå i sommerferien, men så kom vi ikke på stævne det år: »Tag I bare afsted, mor og far. Vi skal på sommerstævne!« Lød svaret. Dejligt, at stævnet også betyder noget for de unge. Fællesskab med andre er fantastisk, og fællesskab er der på sommerstævnet.

Sommerstævne – jeg glæder mig!

Både program og tilmelding findes på nettet, se www.sommerstævne.dk

Jeg vil gøre en forskel

Thai Hon Thin Tuep læser teologi på 4. semester på Københavns Universitet, men overvejede tidligere at læse jura. «Jeg ville gerne gøre en forskel», fortæller han, »ved at hjælpe mennesker, som ikke har råd til at betale. Da jeg kom til Danmark, indså jeg, at det var meget svært for immigranter at hente hjælp i det danske samfund, fordi de havde svært ved at lære dansk. Derfor har nogle haft problemer med at læse breve fra bl.a. kommune, sygehus og skoler.»

[≡] Vibeke Dalsgaard

[📷] private

Det oplevede Thai, fordi han selv er immigrant. »Jeg er født i Kachin-staten og vokset op i Chin-staten, Matupi. Efter 5. kl. i folkeskolen i Matupi flyttede jeg sammen med min familie til Malaysia, og seks måneder senere videre til Danmark i september 2006. Da var jeg 12 år, og vi har nu boet i Danmark i 11 år.«

Thai har et meget tæt forhold til sin familie. Han siger: »Familien er meget vigtig. Gud har givet os to slags familier: Vores biologiske familie, som vi kan dele alting med. Jeg tænker på mine forældre og fire

brødre, som bor i Fåborg. Men Gud giver os også nye familier: Vores kirkelige fællesskab, som vi kan skabe en bedre verden sammen med.»

Tørst efter viden om Gud

Motivationen til at læse teologi kom i 3.g, hvor Thai ofte diskuterede med sine kammerater. »Vi diskuterede, hvad Bibelen siger om centrale menneskelige forhold. Det var ikke alle mine kammerater, som købte mine argumenter.« Derfor valgte Thai at læse teologi. Han ville vide mere om Gud og forstå hans skaberværk. Han fik en erkendelse af, at materielle ting ikke er permanente.

» Teologistudiet lærer os at forstå Guds skaberværk og også at forstå menneskets identitet. «

» Den tørst efter viden om både Gud og verden går helt tilbage til barndommen. «

Denne tørst efter viden om både Gud og verden går helt tilbage til barndommen. Thai fortæller: »Min familie er baptister, og siden min barndom har jeg lært om Jesus og Bibelen i søndagsskolen, men jeg har ikke tænkt meget over, hvorfor jeg blev en kristen. Da jeg kom til Danmark og fik undervisning af danske og burmesiske evangelister og forkyndere, begyndte jeg at tænke meget over, hvorfor jeg tror på Jesus. Jeg begyndte at stille kritiske spørgsmål om, hvordan Gud kan skabe universet på seks dage? Eller hvorfor findes ondskab i verden, når Gud er kærlig? Jeg søgte hele tiden efter svar, om der virkelig findes en Gud.«

Det betød, at Thai begyndte at læse mere i Bibelen og en del videnskabelige artikler om Darwins teori: »Om Arternes Oprindelse«. Efterhånden blev Thai dog træt af de spørgsmål. På grund af Guds

Thai blev student fra Faaborg Gymnasium i 2016. Her er han sammen med sin familie og sine danske venner Birthe, Annette og Jørgen.

Billede nederst: Thai og hans fire brødre, Poul, Joseph, Sam og Isaac. De to yngste er født i Danmark.

nåde kunne han se forskel på tro og fornuft, og han valgte at blive døbt i Svendborg Baptistkirke, da han var 18 år gammel.

En kombination af to verdensanskuelser

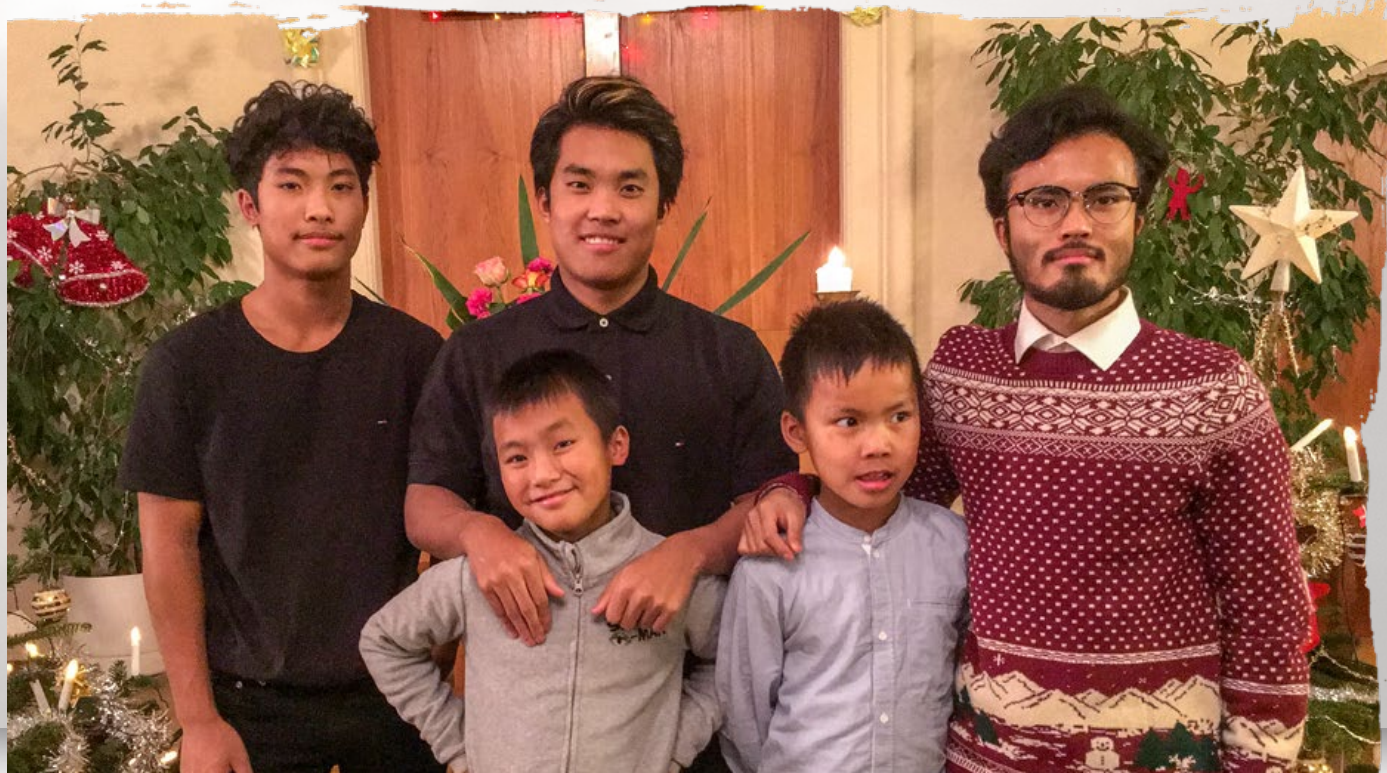
Thai oplever, at teologistudiet er kombineret af to verdensanskuelser: Det lærer os at forstå Guds skaberværk og også at forstå menneskets identitet. »Jo mere jeg læser de teologiske bøger, desto mere forstår jeg, at Gud er almægtig, og vi mennesker er ikke blot brikker i hans skaberværk«, for-

tæller Thai. Og han fortsætter: »Vi mennesker er vigtige for Gud. Det er livgivende at læse Ny Testamente på græsk, og jeg glæder mig til at læse Gamle Testamente på hebraisk i de kommende semestre. I Gamle Testamente hører vi om Gud som skaberen og om Gud, der kalder sig et folk, der skal være til velsignelse for alle. I Ny Testamente fortæller Jesus om Gud, at han er en kærlig og nådig far, der vil, at alle mennesker skal høre om Guds plan for alt det, han har skabt.

Efter studiet – hvad skal du så?

Der er ikke faste planer endnu. »Teologistudiet er bredt og giver nogle gode kompetencer. Jeg overvejer at arbejde indenfor en NGO, men min tjeneste kan også blive i en baptist- eller folkekirke. Derfor fortsætter jeg på Pastorseminariet. Thai slutter: »Mit mål er stadig at hjælpe mennesker, som har brug for det, og at gøre en forskel.«

Købnerkirken i København har sendt stafetten til Vrå med spørgsmålet: »Hvad gør I for at skabe gode aktiviteter for børn og unge?« Det korte svar er: »Vi ansætter de rigtige folk og har de bedst tænkelige frivillige!«

Børne- og ungdomsarbejde er personbåret

[☰] Iben Kragh og Anne-Marie Winther

[📷] Private

Børne- & ungdomsarbejde (B&U) er personbåret. Der findes børn og unge alle steder i Danmark, og vi vil påstå, der kan laves kristent B&U-arbejde for dem alle sammen, hvis folk vil sige ja til den slags Guds-rige-arbejde. I Vrå Baptistkirke har vi ansat Iben Kragh som ungdomsmedarbejder, og så lægger præsten timer i børnearbejdet. At vi har ansatte til at lede og arbejde i B&U-arbejdet giver kontinuitet. Vi har et mål! Vi vil se børn og unge komme til tro!

De rå blå fra Vrå

I Vrå baptistkirke har vi en legendarisk spejderkreds – »de rå blå fra Vrå« – på godt 100 medlemmer. Kredsen er afhængig af trofaste og dygtige spejderførere. De gør spejderarbejdet tiltrækkende også for børn og unge med særlige behov. Vi har fokus på fører-forkælelse, så de unge får en velfortjent bonus – gerne i form af et adventure-race eller en overlevelsestur. Der er fokus på førertræning og på, at de store spejdere

bliver førere, når de har alderen til det, i starten som »fører-spirer« (mentee's).

Det er vigtigt, at alle spejdermøder starter med sang, Fadervor og et godt ord at tænke over. Det er selvfølgelig betydningsfuldt, at den overvejende del af førerstaben tilhører baptistkirken i forhold til den kirkelige tilknytning. Udfordringen ligger i, at vi kan se, at det ikke vil være en selvfølge i fremtiden.

Bibel for børn

Vi har sammen med gudstjenesterådet prioriteret, at der skal være børnekirke ved alle formiddagsgudstjenester. Ikke kun børnepasning, men bibel for børn – gerne i tråd med emnet for gudstjenestens tema.

Præsten laver gerne et forslag til den røde tråd og børneaktiviteten.

Vi er ved at renovere kirken. Det initiativ sætter også ideer i gang omkring børnearbejdet. B&U-medarbejderne har præciseret vigtigheden af, at der skal være plads til børnene overalt i kirken – fx at det nye køkken også må bruges af børn. Det må gerne koste noget at drive børnearbejde.

Litteratur:

Udfordringen, søndag den 4. februar 2018: »Sådan laver du kirke for børn« Børn og Tro, se <http://bornogtro.dk/>
BBU materialer og konsulenter, se <http://bbunews.dk/om-bbu>

Sorteringsbillen

Vi har i kirken en begyndende »Grøn-kirke«-ordning med affaldssortering i syv forskellige kategorier. Kirken kunne godt få tilladelse til en stor container til blandet affald, men spejderkredsen er involveret i et projekt, som affaldsselskabet i Hjørring har sat i søen om pædagogiske tiltag vedrørende affaldssortering. Vi er medaktører i en ombygget autocamper – Sorteringsbillen – som kører rundt til institutionerne i kommunen og viser genanvendelse i praksis. Det samarbejde giver en langt større forståelse for bevarelse af skaberværket – og børn er bekymrede for den verden, de lever i.

Rummes og elskes

Tweenklubben mødes hver onsdag aften i to timer. Det er klubben for de vilde drenge

» Det er betydningsfuldt, at den overvejende del af førerstaben tilhører baptistkirken. «

og de (få) søde piger! Her kommer en flok drenge med en masse krudt. Mange er udfordrede socialt og nogle med muslimsk baggrund. Fælles for dem alle er, at de skal rummes og elskes. Det betyder aftner med vild leg, spil, servering, bibelhistorie og snak, lydhørhed og nærvær. I medarbejderstaben på tre medarbejdere har vi heldigvis en gudbenådet iransk flygtning, som har særlige gaver til at arbejde med børn.

Iben arrangerer tween-fester, som er et stort tilløbsstykke. Det er fester, hvor vores spejdere og tweens tager deres kammerater med i kirke. Det er for mange startskud til: »Den her kirke er min kirke!« Kirkeligt børnearbejde er det arbejde, der kræver

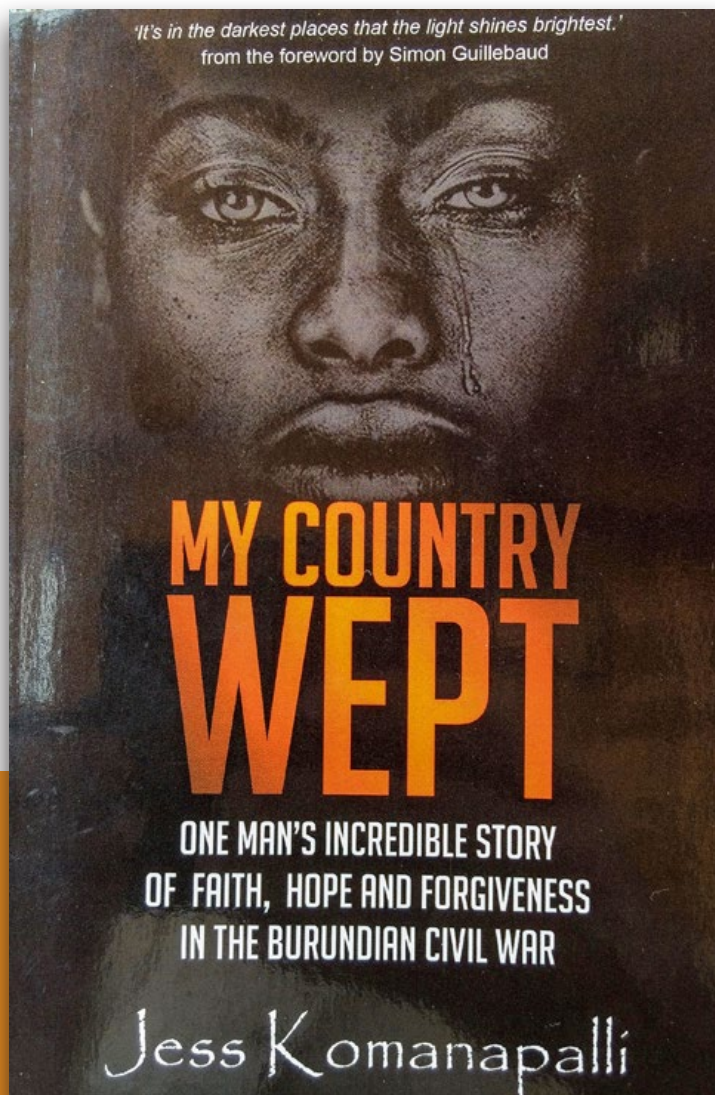
mest forberedelse, flest armkræfter og mest hjerteblod, men det er KIRKE!

Mange kirke-kammerater

Vi har for nylig revitaliseret vores medlemskab af BBU. Medlemskabet er med til både at legalisere og forstærke kirkens arbejde, og det giver os nogle økonomiske og sparringsmæssige muligheder, som er nødvendige for at sikre og udvikle vores B&U-arbejde. Endelig arbejder vi for at få vores børn og unge med på lejre og stævner og til ungdomsklubben MAC i Hjørring. Det er vigtigt, at de får så mange gode kirke-kammerater som muligt.

Vi giver stafetten videre til Nyrup og spørger: »Hvad gør I for at holde modet oppe?«

MY COUNTRY WEPT – Mit land græd

Til gudstjeneste i en international menighed i Bujumbura i Burundi fik jeg anbefalet en spændende bog om et af menighedens medlemmer. Jeg læste den gribende beretning i flyet på vej hjem om en flygtnings oplevelser fra 1993 og fremefter. Trods barske oplevelser ender historien godt. Theodore Mbazumutima er i dag leder af en kirkelig NGO i Burundi, der hjælper udsatte grupper i samfundet.

[≡] Morten Kofoed

Burundi har gennem historien oplevet gentagne massakrer og drab i stort antal. I 1972 og igen i 1993 blev mange dræbt. Folkemordet i Burundi har langt fra fået samme omtale som nabolandet Rwandas i 1994.

Bogen tager sin begyndelse sidst i 1993, hvor titusindvis af burundiere – tutsier og især hutuer – blev dræbt i kølvandet på drabet af hutu-præsidenten *Ndadaye*. Bogens hovedperson, Theo, måtte flygte

» Bogen er også opløftende læsning om Guds indgriben i menneskers liv. «

over hals og hoved, da han som studerende hutu, var mål for militærets drab.

Theos flugt til Tanzania

På sin flugt til Tanzania oplevede Theo, hvordan Gud var med ham, men også at hans holdninger til hvem, der var de gode og de onde, blev udfordret.

Undervejs med fire venner møder de en hutu-milits, der insisterer på, at de skal deltage i drab på tutsier for at bevise, at de er rigtige hutuer. Valget er altså at dræbe eller at blive dræbt. Theo og vennerne lægger sig på jorden, klar til at blive dræbt med macheter. Mens de venter, beder de ubehjælpeligt, og pludselig bliver militsen afbrudt af en militærhelikopter. Theo og vennerne kan fortsætte deres flugt.

De flygter videre ad de ufremkomme-lige stier gennem bananplantager og landbrugsmarker, men løber ind i en tutsi-milits uden chance for at slippe væk. De er overbeviste om, at nu skal de dø. Men en tutsi-pige kommer løbende og springer i favnen på Theo og skriger: »Hvis I vil dræbe ham, må I dræbe mig først!« Militsen lader dem alle gå. Det viser sig, at pigen har gået i klasse med Theo, og at hun har en bror, der rangerer højt i hæren.

Gruppen når til de interimistiske flygtningelejre i Tanzania, hvor de oplever endnu mere elendighed. I begyndelsen var

der ikke megen hjælp at få. Dysenteri og andre sygdomme pga. dårlig hygiejne og ernæring gjorde indhug blandt flygtningene. Mange lod sig i desperation rekruttere til militser, der vendte tilbage til Burundi for at slås. Det anså de for bedre end livet i lejrene.

Og videre til Kenya

Det nægtede Theo. Han ville tjene Gud, så han fortsatte til Kenya, hvor han efter mange forhindringer fik en teologisk uddannelse. Derefter vendte han tilbage til Tanzania for at arbejde med mission og nødhjælpsarbejde i de mange flygtningelejre, der var – og stadig er – i Tanzania.

Bogen fortæller om mange situationer i Theos liv som flygtning, hvor han har overlevet – ikke ved egen hjælp, men fordi Gud greb ind. Samtidig beskriver bogen gripende hans refleksioner over det gode og det onde, og hvordan han udfordres i sit syn på konflikten mellem hutuer og tusier.

Til tider var Theo vred på »kirken« og dens manglende tilstedeværelse, men så kom Guds ord til ham: Også du, Theo, er »kirken«. Vi har alle et kald og en opgave. Det har været Theos brændstof i hans videre kald.

Fremtiden for Burundi

Burundi er stadig plaget af politisk ustabilitet, og forholdene mellem de etniske grupper er stadig ikke fuldt genoprettet. Men folk som Theo gør en forskel. Og kirken kan gøre en forskel.

I dag er Theo leder af en kristen orga-

» Valget er altså at dræbe eller at blive dræbt. «

nisation, der arbejder med evangelisation, humanitær hjælp og ikke mindst forsoning mellem de to befolkningsgrupper. Han er tilmed blevet gift ind i en tutsi-familie og har erfaret, at mange af stereotyperne ikke holder stik, og at hans nye familie også er hans nye venner.

Opløftende læsning

Ovenstående beskrivelse yder ikke fuld retfærdighed til Theos beretning. Men bogen er trods de barske beskrivelser også opløftende læsning om Guds indgriben i menneskers liv, og om hvordan synet på en anden etnisk gruppe kan blive nuanceret. Samtidig minder det os om, at Gud er trofast, at han bruger almindelige mennesker i sit arbejde, og at små barmhjertighedshandlinger kan have stor betydning for andre.

»My Country Wept«

er skrevet af Jess Komanapalli

Authentic Media 2018

ISBN: 978-178078-464-9.

Bogen kan købes hos Morten Kofoed, kr. 100,-.

Støt Baptistkirkens arbejde i Burundi

– ved at indbetale et beløb via MobilePay 22996483 eller konto 3201 10042879 mrk. »Burundi«. Gaver er fradragsberettigede efter gældende regler.

Om at skue hunden på hårene

Jeg så ham på lang afstand – og hundene. Der var to. Den ene var en muskelhund, som – man hører – har taget en bid af naboens børn. Den anden var en gårdhund – sådan én, der i ét nu kan knække nakken på en rotte.

[≡] Jacob Anhøj

[📷] Unsplash - David Taffet

Problemet var, at jeg havde min hund, Mille, med; og den har ikke meget til fælles med hverken rottedræber eller muskelhund. I sammenhængen havde den mere til fælles med rotte end med hund. Og i forhold til muskelhunden var den at sammenligne med en jordnød til en elefant.

Man siger, at hund og ejer kommer til at ligne hinanden. Det tror jeg på. Manden var stor som en blokvogn. Han var iført en stram T-shirt, som fremhævede hans svulmende muskelmasser, og hans skaldede isse tydede på et vist testosteron-overskud af den slags, man køber sig til. Drabelige tatoveringer snode sig op ad armene, og om halsen havde han en kæmpe guldkæde.

Vi kunne ikke slippe væk

Der var godt nok et stykke vej ned til muskelmanden med dræberhundene. Men vi kunne ikke slippe væk. Stien var smal med tæt brombærkrat

på begge sider, og dræberhundene var ikke i snor. Enhver, der er vokset op med grønspættebogen, ved, at flugtforsøg blot virker skærpende på vilde dyrs appetit. Flugt var udelukket. Vores eneste chance var kamp – kamp til døden.

Som du måske allerede nu aner, slap både Mille og jeg godt fra mødet. Der skete nemlig noget helt uventet: Da de nåede os, stoppede ›dræberbanden‹ pludselig op. Rottedræberen lagde sig med alle fire i vejret klar til at blive kløet på maven. Muskelhunden satte sig, hvilket ikke forhindrede den i at fortsætte sin ivrige logren; og testosteron-bomben standsede, lagde hovedet på skrå og slog sine håndflader mod hinanden, mens han udbrød: »Guuuud, hvor er den sød!« Det var Mille, han hentydede til.

De tre hunde hilste begejstret på hinanden, og Mille blev kløet mere bag ørerne den dag end nogensinde både før og siden. Det var den dag, jeg lærte ikke at skue hunden på hårene.

PP

DANMARK

Magasinpost-MMP ID-Nr.: 46476

Afsender: Baptistkirken i Danmark, Lærdalsgade 7, st. tv., DK-2300 København S, ISSN 1901-4635